

Załącznik do uchwały Nr RGJ.0007.11.2018

Rady Gminy Białe Błota

z dnia 28 marca 2018 r.

Sprawozdanie z realizacji
„Gminnego Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Białe Błota na lata 2016-2018”
za rok 2017

„Podstawową siłą pedagogiczną jest dom rodzinny”

(Fiodor Dostojewski)

Białe Błota, marzec 2018 r.

Spis treści:

- I. Wprowadzenie
- II. Sprawozdanie z realizacji działań podejmowanych w 2017 r. w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2016 – 2018”
- III. Potrzeby na 2018 r.
- IV. Wnioski

I. Wprowadzenie

Rodzina - synonim ciepła, miłości, bezpieczeństwa. Dla większości ludzi jest wartością o najwyższej randze. Rodzina, to jedna z najstarszych wspólnot ludzkich występująca we wszystkich znanych z historii typach społeczeństw i kultur. Już Arystoteles (IV w. p.n.e.) uznawał rodzinę za podstawowe środowisko człowieka, w niej upatrywał całą jego działalność.

Rodzina jest czułym środowiskiem życia, w którym odzwierciedlają się szersze procesy społeczne, zarówno różne stany napięć i konfliktów, jak również przejawy powodzenia u poszczególnych ludzi i ich sukcesy. Rodzina oprócz wypełniania swoich podstawowych zadań, realizuje jednocześnie „ważne funkcje w ramach społeczeństwa globalnego, w zakresie reprodukcji biologicznej oraz w dziedzinie socjalizacji jednostek i ich przygotowania do życia i działań w zmieniającym się szybko społeczeństwie. Jeśli funkcjonowanie rodzin, ich kondycja pogarsza się, odbija się to ujemnie na funkcjonowaniu i losach zarówno jednostek jak i społeczeństwa. W interesie więc jednostek jak i społeczeństwa leży prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz tworzenie warunków dla prawidłowego ich funkcjonowania”.¹ „Funkcjonują w niej mechanizmy wzajemnych interakcji i wpływów, efektem ich jest również jakość życia współcześnie egzystujących jednostek i rodzin”.²

To właśnie w rodzinie kształtują się podstawowe nawyki zachowań w sposób zgodny z oczekiwaniami społecznym środowiska. Nie jesteśmy zatem, w myśl przytoczonych definicji, autonomicznie funkcjonującymi zbiorami osób, ale siecią naczyń połączonych, w których określone reakcje wywołane na gruncie pojedynczej komórki społecznej implikują określone skutki dla szerszej grupy osób.

W sytuacji, kiedy to w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się rażące, czy niepokojące dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny winny podejmować skonsolidowane działania na rzecz ich eliminowania i chronienia poszczególnych członków przed negatywnymi konsekwencjami. Choroba alkoholowa, niewydolność wychowawcza, przemoc w rodzinie, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Kwestiami towarzyszącymi w tych rodzinach jest często współwystępujący problem ubóstwa, czy bezrobocia. Stąd też rodziny te wymagają stałego monitorowania przez asystentów rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pielęgniarki środowiskowe, policję, kuratorów sądowych itd.

Celem nadrzędnym systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej jest bowiem praca profilaktyczna z rodziną, która powinna przyczyniać się do życia i wychowania dzieci w ich naturalnych rodzinach.

1 Z. Tyszka, *Rodzina w świecie współczesnym – jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa* [w:] T. Pilch, I. Lepalczyk (red.), *Pedagogika społeczna*, Wydawnictwo Żak, Warszawa 2003 r., s.152

2 Zob. tamże, s.151.

II. Sprawozdanie z realizacji działań podejmowanych w 2017 r. w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2016 – 2018”

Lp.	Zadania	Efekt realizacji
Cel szczegółowy:		
Wspieranie rodziny i tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu		
1.	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (m.in. psycholog, terapeuta, psychiatra, radca prawny)	- liczba osób, które brały udział w poradnictwie specjalistycznym świadczonym w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej - Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego (PIK - poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne) – 359
2.	Wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez kontynuowanie realizacji Białobłockiej Karty Rodziny Wielodzietnej oraz Karty Dużej Rodziny	- liczba rodzin korzystających z Białobłockiej Karty Rodziny Wielodzietnej w 2017 r. – 295 - liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny - 318
3.	Zaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny poprzez zapewnienie pomocy materialnej, rzeczowej, pracy socjalnej (w tym organizowanie alternatywnych form zatrudnienia)	- liczba osób, które podjęły prace społecznie – użyteczne – 12 - liczba osób, które podjęły pracę w ramach robót publicznych – 1 - liczba osób, które podjęły staż zawodowy - 0 - liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej - 280 - liczba rodzin objętych pracą socjalną - 426 - liczba rodzin, które otrzymały świadczenie wychowawcze w ramach Programu „Rodzina 500+” - 1 699 osób uprawnionych - rodziny korzystające ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego - 1745 osób uprawnionych
Cel szczegółowy:		
Podniesienie kompetencji i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców; kształtowanie postaw prozdrowotnych		
1.	Systematyczna praca asystenta rodziny z rodzinami z występującym problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny – 2 - liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny w roku 2017 – 30 (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na 1 asystenta nie może przypadać więcej niż 15 rodzin)

		<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystentów rodziny – 137 (w tym: liczba osób pełnoletnich – 55; liczba osób niepełnoletnich – 82) - liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem poza rodziną biologiczną - 16
2.	Organizowanie spotkań, warsztatów poszerzających wiedzę rodziców dot. opieki i wychowania dziecka oraz służących odnowieniu stylu życia	W roku 2017 w Świetlicy Socjoterapeutycznej „Małgosia” w Cielu oraz w 3 Ośrodkach Wsparcia i Integracji: w Trzcińcu, w Kruszynie Krajeńskim i w Murowańcu - realizowane były programy socjoterapeutyczne.
3.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego – 5 - liczba rodzin, które zostały objęte procedurą „Niebieskie Karty” ogółem – 57 (w tym 46 NK założone zostało w 2017 r.) - liczba posiedzeń grup roboczych - 182 - liczba osób objętych pomocą ogółem - 196
4.	Podnoszenie świadomości o zagrożeniach występujących w środowisku lokalnym	Informatory dostępne są w instytucjach funkcjonujących na terenie gminy m.in. na komisariacie policji, ośrodku pomocy społecznej, w Urzędzie Gminy; informacje publikowano w prasie lokalnej oraz stronach internetowych.
Cel szczegółowy:		
Zapewnienie edukacji w zakresie podnoszenia kompetencji rodzicielskich i organizacja czasu wolnego		
1.	Integrowanie rodzin ze środowiskiem lokalnym	W maju 2017 r. odbył się „Festyn Rodzinny” organizowany m.in. przez Gminne Centrum Kultury w Białych Błotach. Organizowano imprezy rodzinne i integracyjne m.in. Święto Gminy Białe Błota, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, spotkania opłatkowe itp. w szkołach, przedszkolach, żłobkach, klubach seniora, świetlicach i ośrodkach wsparcia i integracji.
2.	Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie oraz organizowanie wypoczynku dla dzieci	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci objętych pomocą w formie obiadów w szkołach, przedszkolach i innych placówkach oświatowych – 96 - liczba wydanych posiłków w szkołach – 10 202 - liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 426 (w tym 146 rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną) - liczba dzieci korzystających z oferty Ośrodków Wsparcia i Świetlicy Socjoterapeutycznej – 250 - organizowanie wypoczynku dla dzieci z gminy Białe Błota:

		<p>półkolonie zimowe „Technicznie rzecz ujmując” - 50 dzieci, półkolonie letnie „Ze sztuką na Ty”- 85 dzieci</p> <p>kolonie letnie organizowane ze środków funduszu alkoholowego w miejscowości Puck - 60 dzieci.</p>
3.	Kierowanie osób, rodzin na zajęcia kompensacyjno - edukacyjne w celu podnoszenia kompetencji rodzicielskich	<p>- liczba osób skierowanych do programu korekcyjno – edukacyjnego – 10</p> <p>- liczba osób objętych pomocą w formie skierowania do poradnictwa przez asystentów rodziny – 31</p>
Cel szczegółowy:		
Podejmowanie interdyscyplinarnych działań na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do środowiska naturalnego		
1.	Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Placówkami opiekuńczo - wychowawczymi	- udział w okresowych posiedzeniach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego poza rodziną biologiczną – spotkania dotyczyły 6 rodzin
2.	Praca z rodziną - również w sytuacji czasowego, interwencyjnego umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną	<p>- liczba interwencyjnych umieszczeń dziecka w pieczy – 0</p> <p>- liczba dzieci niepełnoletnich umieszczonych pieczy zastępczej – 12 (w tym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku 2017- 3;)</p> <p>- liczba dzieci niepełnoletnich przebywających w pieczy rodzinnej - 8</p> <p>w pieczy instytucjonalnej - 4</p> <p>- udział Gminy Białe Błota w partycypacji kosztów w związku z umieszczeniem dzieci poza rodziną biologiczną – 75 273,17 zł</p>
Cel szczegółowy:		
Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie dostępnych form opieki nad dzieckiem i rodziną		
1.	Informowanie osób, rodzin o roli podmiotów działających na rzecz rodziny	Artykuły w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych: Urzędu Gminy www.bialeblota.pl ; Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach www.gops.bialeblota.pl
2.	Opracowanie spójnej informacji o ofercie specjalistycznej pomocy z zakresu wsparcia rodziny dostępnej na terenie Gminy Białe Błota	Informator dla osób ubiegających się o wsparcie na mocy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” dostępny jest w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białych Błotach.

Cel szczegółowy:

Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze

1.	Stała wymiana informacji pomiędzy instytucjami pracującymi na rzecz rodziny	<ul style="list-style-type: none">- tworzenie indywidualnych planów pomocy rodzinie – 30- okresowe posiedzenia oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej - 9 spotkań- sporządzanie opinii dot. funkcjonowania rodzin i możliwości powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego - na wniosek PCPR i placówek opiekuńczo - wychowawczych- udzielanie pisemnych informacji dotyczących zajęcia stanowiska o możliwości urlopowania dzieci przebywających w pieczy na okresy wakacyjne, świąteczne - na wniosek sądu, bądź w/w instytucji
2.	Wzmocnienie współpracy pomiędzy pracownikami socjalnymi a asystentami rodziny, pedagogami, kuratorami i innymi specjalistami (grupy robocze) pracującymi w obszarze wsparcia rodziny	<ul style="list-style-type: none">- liczba posiedzeń grup roboczych – 182- stała współpraca pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów rodziny (w szczególności z placówkami oświatowymi, kuratorami, policją, PCPR, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, ośrodkami terapeutycznymi, służbą zdrowia, w tym z Poradniami Zdrowia Psychicznego, ze specjalistami Punktu Interwencji Kryzysowej - Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego przy GOPS).
3.	Udział pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach w szkoleniach i warsztatach podnoszących kompetencje zawodowe	<ul style="list-style-type: none">- Udział w konsultacjach dot. rządowego programu „Za życiem” w Bydgoskim Centrum Targowo-Wystawienniczym,- Udział asystentów rodziny w cyklicznych warsztatach doradczych organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy,- Udział w Wojewódzkiej Konferencji Asystentów Rodziny w Brodnicy,- Udział w szkoleniu „Mowa ciała w obsłudze klienta i reagowanie w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu pracowników pomocy społecznej” w Cielu.

III. Potrzeby na 2018 r.

- 1) Aktywizacja zawodowa członków rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bydgoszczy.
- 2) Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin o niskich dochodach możliwości spożywania gorących posiłków na terenie placówek oświatowych.
- 3) Wsparcie finansowe rodzin stosownie do uprawnień wynikających z przepisów prawa.
- 4) Dalsza realizacja zadań w oparciu o harmonogram działań określony w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2016 - 2018” zgodnie z zaplanowanym budżetem na rok 2017.
- 5) Wystąpienie do Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy o przyznanie dotacji celowej z budżetu państwa na realizację „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”.
- 6) Opracowanie „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2019 - 2021”.

IV. Wnioski

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2016 – 2018 zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci w Gminie Białe Błota. Zawarte w programie propozycje były realizowane w roku 2017, w toku bieżącej pracy poszczególnych jednostek.

Z niniejszego sprawozdania można wyodrębnić następujące kierunki działań, które powinny być realizowane na rzecz mieszkańców Gminy Białe Błota :

- Punkt Interwencji Kryzysowej- Rodzinny Punkt Konsultacyjny wymaga poszerzenia oferty na rzecz wsparcia rodzin, stanowi on bowiem filar działań pomocowych na terenie Gminy Białe Błota. Należy ułatwić zainteresowanym dostęp do możliwie szerokiej gamy specjalistów, celem zapobiegania i przeciwdziałania różnym formom niedostosowania społecznego.
- Konieczne jest kontynuowanie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodzin przeżywających trudności, w sposób spójny i dynamiczny.
- Rozwój świetlic oraz ośrodków wsparcia.
- Prowadzenie bezpośredniej i systematycznej pracy socjalnej z rodziną.
- Intensyfikacja działań na rzecz utrzymania dzieci w ich naturalnym środowisku, którym jest rodzina biologiczna. Należy skupić uwagę na wzmacnianiu działań profilaktycznych, doskonaleniu metod pracy z rodziną oraz realizowaniu szerokiej oferty pomocy rodzinie, w tym działań mających na celu ponowne włączenie do środowiska rodziców, młodzieży, dzieci poprzez nauczanie ich zachowania zgodnego z wymogami otoczenia, normami społecznymi i prawnymi.
- Organizowanie warsztatów, spotkań, celem zwiększenia świadomości pedagogicznej rodziców w zakresie opieki i wychowania dzieci, a także działań mających na celu przekazanie wiedzy i umiejętności służących przygotowaniu do pełnienia ról społecznych, np. matki, ojca, babci, pracownika, itp.
- Zorganizowania treningów kompetencji dla rodziców, których celem będzie tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie, w sferze psychicznej, emocjonalnej, społecznej i socjalnej (aktywne spędzanie czasu wolnego z dzieckiem, porządkowanie mieszkania, radzenie sobie z agresją).

- Poszerzanie możliwości rozwoju społecznego i kulturowego rodzin poprzez uczestnictwo w ofercie kulturalnej proponowanej przez Gminę.
- Stworzenie zespołu asystentury rodzinnej, z uwagi na stale wzrastające zapotrzebowanie na usługi tego typu. Asystentura rodziny polega na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji rodziny z wykorzystaniem potencjałów jej członków. Efektem pracy asystenta rodziny powinno być usamodzielnienie członków rodzin oraz przygotowanie ich do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Gmina Białe Błota corocznie ponosi znaczne koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej i instytucjonalnej. Miesięczny koszt utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej wynosi 660 zł, natomiast w rodzinie niespokrewnionej 1 000 zł. Dodać należy, iż od lutego bieżącego roku znacząco wzrosły średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo -wychowawczych : w Trzemętowie - o kwotę 1 835,85 zł (w placówce tej przebywa 1 dziecko z terenu naszej gminy); w Karolewie - placówka nr 3(przebywa tutaj 3 dzieci) - o kwotę 483,76 zł.

W związku z powyższym racjonalne wydaje się zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny i nakładów na podejmowanie działań w ramach Programu, celem zapobiegania umieszczaniu małoletnich dzieci w pieczy zastępczej oraz podejmowania pracy z rodzicami biologicznymi na rzecz powrotu dzieci z pieczy do ich naturalnego środowiska.

Bogusława Bajgot
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Białych Błotach

Sprawozdanie zostało opracowane przy współudziale
asystentów rodziny:

- Alicja Ciesielska- asystent rodziny
- Natalia Robaszewska - młodszy asystent rodziny